

DWUWALUTOWOŚĆ TO PRAWDZIWE BEZPIECZEŃSTWO I NIESKRĘPOWANY ROZWÓJ

Autor: Izabela Litwin

Żyjemy w czasach trwałego planowego niedoboru pieniądza w obrocie gospodarczym. Niedobór ten jest wynikiem nie tyle braku pieniądza, co transferowaniem pieniądza z gospodarki na spekulacyjne rynki finansowe.

O niedoborze pieniądza świadczą z jednej strony powszechnie występujące proste rezerwy produkcyjne. *Prosta rezerwa produkcyjna nazywana w literaturze „luką popytową” oznacza, iż wzrost produkcji może następować prawie bezkosztowo, tzn. przede wszystkim bez dodatkowego zatrudniania. Przykładem może być niepełne wykorzystanie bazy hotelowej, fryzjer świadczący usługi przez 3 godz. dziennie, pomimo iż zakład otwarty jest przez 8 godzin.*

Głównym źródłem zasilania gospodarki jest pieniądz kreowany przez banki w formie kredytu, bowiem emisja pieniądza przez NBP jest ograniczona.

Czasy, w jakich żyjemy to EPOKA OBFITOŚCI. Obfitości żywności i dóbr pomnażalnych. Dlaczego w czasach obfitości ludzie bywają głodni? Przyczyną jest dystrybucja dóbr, która zależy od posiadania pieniądza. (Obecnie nie ma problemu niedoboru żywności, jest jej wręcz nadmiar, problem polega na tym, że nie jest ona prawidłowo dystrybuowana, jest droga i dodatkowo jest niezdrowa. Przypis NISS). W wyjaśnieniu tej sytuacji nie pomagają nam obecna nauka. Stosowane w praktyce i wykładane na uczelniach prawa ekonomiczne mają jedynie charakter historyczny. Były bowiem właściwe dla minionej EPOKI NIEDOBORU. **Podstawowe prawo podaży i popytu przestało funkcjonować.** Także instrumenty sterujące inflacją stały się nieskuteczne. Obecny dowodem na to jest trwająca w Polsce od 26 miesięcy deflacja.

Odkrycia naukowe, wynalazki i postęp technologiczny uczyniły podaż (produkcję, ofertę rynkową) praktycznie nieograniczoną. Jedyńm ograniczeniem produkcji stał się popyt. Popyt, czyli zapotrzebowanie na dobra regulowane jest jedynie przez konsumenta. Konsumentem jest osoba chcąca nabyć określone dobro i mająca ku temu środki pieniężne. Jednakże oprócz konsumentów istnieje duża grupa osób, którą nazywam chętnikami. Osoby te potrzebują określonych dóbr, ale nie dysponują pieniądzem.

Jak wynika z powyższego jedynym hamulcem rozwoju gospodarczego jest brak dostatecznej ilości pieniądza w obiegu gospodarczym. Możemy sobie wyobrazić, iż dostarczenie gotówki chętnikom spowoduje gwałtowny wzrost popytu wewnętrznego, a zatem i produkcji. Powstaje pytanie w jaki sposób dostarczyć pieniądze chętnikom. Program 500 plus jest na to przykładem. Niestety program 500 plus finansowany jest pieniądzem dłużnym, z deficytu budżetowego, a więc drogą zwiększania długu publicznego. Niedobór pieniądza w obrocie gospodarczym można by uzupełnić nową emisją PLN przez NBP. Niestety, nasz pieniądz narodowy nie jest pieniądzem suwerennym, tzn. wielkość dodatkowych emisji jest uzależniona od umów międzynarodowych.

Gdyby PLN był walutą suwerenną, nasz bank centralny mógłby nabywać obligacje rządowe za pieniądze z nowej emisji. W terminie wykupu obligacji NBP dokonywałby oceny sytuacji finansowej kraju. W sytuacji stabilnej gospodarczo NBP podejmowałby decyzję o umorzeniu obligacji, likwidując w ten sposób wewnętrzny dług publiczny. **Niestety tego rozwiązania zabrania nam konstytucja zmieniona w związku z podpisaniem umów przedakcesyjnych do UE.** Konstytucja zabrania finansowania deficytu budżetowego przez bank centralny. Należy jednak zauważyć, że zwiększenie podaży pieniądza drogą zadłużenia wewnętrznego ma jeden skutek negatywny - nie pobudza gospodarki krajowej, ponieważ towary importowane są tańsze i atrakcyjniejsze.

Jest jednak rozwiązanie tego problemu. Dla pobudzenia produkcji krajowej należałoby wprowadzić takie medium pośredniczące w wymianie towarów i usług, które zachęcałoby do zakupu towarów krajowych i stymulowało rozwój gospodarki samowystarczalnej. Takim medium mógłby być pieniądz równoległy do pieniądza narodowego.. Emitentem pieniądza równoległego o zasięgu krajowym byłby NBP. Pieniądz ten byłby pieniądzem całkowicie suwerennym, niezależnym od światowych rynków finansowych. O ilości i wartości tego pieniądza decydowałby jedynie emitent. **Pieniądz ten byłby bezodsetkowy i niewymienialny i będąc pozbawiony funkcji tezauryzacyjnej (oszczędzania). Jego dodatkową pozytywną cechą będzie szybka rotacja.**

Przetestować to medium należy, jako walutę samorządową, programem pilotażowym, na poziomie jednej gminy lub miasta.

Projekt związany z uruchomieniem waluty samorządowej należy oprzeć na doświadczeniach wprowadzania walut alternatywnych w różnych regionach świata. Trzeba jednak wyjaśnić, że nasz projekt jest przedsięwzięciem całkowicie oryginalnym, ponieważ to co literatura nazywa pieniądzem alternatywnym, pieniądzem lokalnym, pieniądzem

komplementarnym jest albo barterem wielostronnym, albo walutą prywatną opartą na pieniądzu narodowym. Wszystkie te systemy są zabezpieczone parytetem waluty wymiennej. Żaden z nich nie jest oparty na nowej emisji.

Waluta samorządowa jest pieniądzem emitowanym przez samorząd. Ilość i wartość tego pieniądza jest regulowana potrzebami rynku. Waluta samorządowa jest pieniądzem niewymienialnym i bezodsetkowym, w związku z tym traci cechy tezauryzacyjne (nie nadaje się do oszczędzania). Sprzedawca może odmówić przyjęcia należności w Waluta samorządowa. Waluta samorządowa oparta jest na parytecie gospodarczym, co oznacza, że jej pokrycie stanowi wielkość produkowanych dóbr dostępnych za tę walutę (oferta rynkowa).

Scenariusz wprowadzania i funkcjonowania waluty samorządowej w tym projekcie wygląda następująco:

krok I. Oszacowanie luki popytowej regionu z uwzględnieniem struktury (różnorodności) oferowanych dóbr

luka popytowa – wolne moce produkcyjne, nie ma klientów na daną usługę

krok II. Oszacowanie oferty rynkowej uwzględniającej zakładany wskaźnik rotacji pieniądza.

krok III. Wstępne określenie podmiotów posiadających nadwyżki towarowe. Dotyczy to przede wszystkim sklepów detalicznych, w których towar z powodu zbliżających się terminów utraty ważności lub z tytułu sezonowości, bądź starzenia technologicznego nie znajduje nabywców za pieniądź narodowy.

krok IV. Wyszacowanie kwoty emisji *Waluty samorządowej* w oparciu o poprzednie punkty.

krok V. Podjęcie uchwały Rady Miasta/ Rzdy Gminy w sprawie możliwości regulowania części podatków lokalnych w *walucie samorządowej*.

krok VI. Zaplanowanie kierunków wydatkowania pierwszej emisji waluty. Pierwsza emisja może być przeznaczona na:

- wypłaty dodatków do zasiłków, wynagrodzeń, emerytur osobom potrzebującym, stanowiący pierwszy krok do wdrożenia dochodu gwarantowanego.

- pokrywanie kosztów robót publicznych i innych wydatków budżetowych w stopniu akceptowalnym przez wykonawcę,
- zasilanie obiektów kultury i organizacji pozarządowych.

krok VII. Uzyskanie zezwoleń Ministra Finansów np. na:

- utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej, w której funkcjonowałyby zwolnienie z podatku dochodowego i podatku VAT i świadczeń na rzecz ZUS.
- uzyskanie zgody Ministra Finansów na pobór podatku transakcyjnego. Podatek transakcyjny miałby charakter podatku lokalnego pobierany byłby od każdej operacji zwiększającej stan konta uczestnika systemu.

krok VIII. Przeprowadzenie akcji edukacyjnej lokalnej społeczności poprzez organizację kiermaszu (jednego lub kilku). Uczestnicy kiermaszu otrzymywaliby nieodpłatnie np. 100 jednostek waluty samorządowej. Każdy uczestnik mógłby zarówno sprzedawać przyniesione przez siebie przedmioty, jak i kupować. W kiermaszu mogłyby uczestniczyć zarówno firmy, jak i osoby prywatne. Wręczana uczestnikom papierowa marka otwocka miałaby ważność jednodniową.

krok IX. Stworzenie strony internetowej informującej o możliwości nabywania towarów i usług za walutę samorządową.

krok X. Stworzenie systemu rejestrowania nowych firm posługujących się walutą samorządową i umożliwienie im angażowania pracowników na zasadach samozatrudnienia.

krok XI. Dokonanie wyboru formy obrotu walutą samorządową tzn. określenie czy ma być to pieniądz papierowy, elektroniczny, wirtualny czy mieszany.

krok XII. *Stworzenie systemu bodźców do posługiwania się walutą samorządową. Bodźce powinny mieć charakter przyspieszający rotację pieniądza, np. w formie upustów podatkowych lub limitowania stanów na rachunkach bankowych.*

PORÓWNANIE WALUTY SAMORZĄDOWEJ Z SYSTEMEM BARTERU WIELOSTRONNEGO

1. Barter wielostronny jest oparty na kapitale prywatnym, a waluta samorządowa jest oparta na parytecie gospodarczym regionu.
 2. Barter wielostronny polega na wzajemnym kredytowaniu przez uczestników barteru, zaś w pieniądzu samorządowym kredytowanie nie występuje.
 3. Barter wielostronny jest bardzo kosztowny dla uczestników, waluta samorządowa jest dzięki podatkowi transakcyjnemu samofinansująca.
 4. Barter jest wrażliwy na niewypłacalność uczestników z tytułu np. bankructwa lub śmierci uczestnika, a waluta samorządowa jest całkowicie odporna na takie wydarzenia między innymi dlatego, że nabycie towarów lub usług następuje w momencie zapłaty (zasada kasowa zastępuje zasadę memoriałową).
 5. Barter wielostronny przeznaczony jest dla firm. Gospodarstwa domowe niekiedy włączane są w ten system na zasadach funkcjonowania programów lojalnościowych.
- Natomiast waluta samorządowa służy całej społeczności.**

Waluta samorządowa ma znacznie więcej cech pozytywnych niż barter wielostronny. Barter wielostronny jedynie zapobiega zatorom płatniczym i zmniejsza lukę popytową. Trzeba jednak podkreślić, że powodzenie obydwu systemów zależne jest od spektrum (różnorodności) oferowanych towarów i usług.

PIENIĄDZ RÓWNOLEGLY

Po eksperymencie pilotażowym dla waluty samorządowej można by wprowadzać tę walutę powszechnie w wielu gminach i miastach i/lub wprowadzić krajową walutę równoległą opartą na tych samych zasadach.

W początkowym okresie zachętą do stosowania waluty równoległej mogłyby być ulgi podatkowe, preferencje przetargowe lub inne bonusy. Zakłada się, że jednostka pieniądza równoległego będzie równa 1 PLN. Obrót pieniądzem równoległym wywoływałby podobne skutki podatkowe jak PLN. Wprowadzenie pieniądza równoległego w Polsce jest budowaniem nowego systemu finansowego działającego obok istniejącego. Nowy system finansowy w żadnej mierze nie naruszałby istniejących zasad finansowania opartych o pieniądź wymienialny. Krajowy pieniądź równoległy uzupełniałby jedynie występujące

obecnie braki środków płatniczych w obrocie gospodarczym i stopniowo zastępowałyby pieniądź dłużny (kredyt).

Uzasadnieniem wprowadzenia pieniądza równoległego może być analiza tzw. „cudów gospodarczych”, które miały miejsce w ostatnim stuleciu. Przed nauką akademicką stoi ogromne wyzwanie udowodnienia, iż wszystkie tzw. „cuda gospodarcze” miały swoje źródło w „lawinie” pieniądza. Dotyczy to zarówno przypadków wprowadzania mediów równoległych do pieniądza, takich jak bony czy talony (Niemcy), jak też sytuacji emitowania pieniądza narodowego przez banki centralne zachowujące suwerenność narodową (Japonia). Kolejnym dowodem skuteczności „lawiny” pieniądza jest udzielanie rządów kredytów na preferencyjnych warunkach. W momencie dostawy pieniądza gospodarka gwałtownie przyspiesza. Gdyby pieniądź pochodził z emisji lub gdyby kredyt był umorzony cud gospodarczy trwałby nadal (Irlandia). Warto także dogłębnie przeanalizować Plan Marshalla, który dowodzi skuteczności „lawiny” pieniądza.

Pieniądź równoległy o zasięgu krajowym skutkowałby:

- znacznym wzrostem bezpieczeństwa przed światowymi kryzysami finansowymi,
- poprawą jakości życia najsłabiej uposażonych grup społeczeństwa poprzez pełne zaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych,
- rozwojem produkcji dóbr krajowych, a co za tym idzie poprawą samowystarczalności gospodarczej kraju,
- likwidacją długu wewnętrznego,
- zwiększeniem podaży środków płatniczych w obiegu,
- wzrostem dochodów obywateli,
- zwiększeniem nakładów na naukę, wynalazczość i innowacyjność,
- przyspieszeniem wskaźnika rotacji środków płatniczych, ponieważ pieniądź równoległy jako bezodsetkowy traci funkcję tezauryzacyjną (oszczędzania),
- stopniowym wypieraniem pieniądza dłużnego (kredytu),
- znacznym wzrostem aktywności zawodowej i społecznej środowisk lokalnych.
- lepszym wykorzystaniem zasobów lokalnych, rozwojem budownictwa mieszkaniowego.

Za zgodą Autorki - kompilacje, uzupełnienia oraz skróty - NISS